

KLIMATA LIKUMPROJEKTA SABIEDRISKĀ APSPRIEDE PROTOKOLS

Klimata un enerģētikas ministrijā un MS Teams tiešsaistē
2023. gada 12. oktobrī
No plkst.14:00 līdz 16:00

(1) Sabiedriskās apspriedes atklāšana

Klimata un enerģētikas ministrijas (KEM), Valsts sekretāra vietnieks klimata politikas jautājumos **Dagnis Dubrovskis** un Klimatu pārmaiņu departamenta direktore **Aiga Grasmāne** ievadīja sanāksmi.

(2) Klimata likuma sabiedriskās apspriedes prezentācija

Dagnis Dubrovskis (KEM) iepazīstināja dalībniekus ar Klimata likuma nepieciešamību, mērķi un struktūru. Tika uzsvērti jauni elementi, kuri ir iekļauti Klimata likumā:

1. Eiropas Savienības Emisiju tirdzniecības sistēmas (turpmāk – ES ETS) jaunās direktīvas – *2023. gada 10. maija Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu (ES) 2023/959 ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību*¹ – transponēšana nacionālajā līmenī, ar kuru tiek noteikta jaunas Eiropas Savienības Emisiju tirdzniecības sistēmas ieviešana, kura darbosies paralēli ar esošo un tās ietvarā būs ēku, autotransporta un papildus nozaru sektori/darbības (turpmāk – ETS2);
2. CO₂ piesaistes brīvprātīgā sistēma;
3. Klimatnodrošināšanas princips;
4. Oglekļa ievadkorekcijas mehānisms (CBAM).

Aiga Grasmāne (KEM) turpināja iepazīstināt ar sabiedrības viedokļu apkopojumu – š.g. septembra publiskās apspriešanas laikā tika saņemti vairāk nekā 150 sabiedrības priekšlikumi un iebildumi no privātām un juridiskām personām. Turpinājumā Aiga Grasmāne sabiedriskās apspriedes dalībniekus iepazīstināja ar sniegtajiem viedokļiem, kuri attiecas uz Klimata likuma I – III nodaļām. Tika sniegti skaidrojumi par sniegtajiem viedokļiem, vai tie ir ņemti vērā Klimata likumā. Vairāki viedokļi tika iesniegti saistībā ar Klimata likuma 5. pantu (Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas un oglekļa dioksīda piesaistes mērķu noteikšana sektoriem un to izpilde) un 7. pantu (Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas un oglekļa dioksīda piesaistes saistību izpildes nodrošinājumu).

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 10. maija [Direktīva \(ES\) 2023/959](#), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību.

KEM Klimata pārmaiņu departamenta vadošā eksperte **Ilze Kamarūte** turpināja iepazīstināt ar viedokļiem, kuri bija sniegti saistībā ar Klimata likuma IV nodaļu – ES ETS. Sniegtie viedokļi bija saistīti ar ES ETS definīciju precizēšanu (“kurināmais”, “degviela”), skaidrojumu sniegšana par 13. pantā esošo informāciju (Siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas izsniegšana, degvielas/kurināmā emisiju ziņošana, ETS ziņojuma apstiprināšana, u.c.), 24. pantu un 28. pantu. Kā arī tika iepazīstināts ar pantiem, kuri attiecas uz ES ETS gaisa kuģu un jūras transporta prasību ieviešanu.

KEM Klimata un enerģētikas finanšu instrumenta departamenta direktors **Raimonds Kašs** iepazīstināja ar viedokļiem, kuri attiecas uz Klimata likuma V nodaļu – Klimata finanšu instrumenti. Sniegtie viedokļi bija saistīti ar 37. pantu (Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta finansējuma izmantošana), 40. pantu (Modernizācijas fonda finansējuma izmantošana), 42. pantu (Klimata finanšu instrumenta konsultatīvā padome), 44. pantu (Principi “Klimatanodrošināšana”).

Aiga Grasmane (KEM) iepazīstināja ar viedokļiem, kuri attiecas uz 45. pantu (Oglekļa dioksīda uztveršana, transportēšana, uzglabāšana, lietošana un ģeoloģiskā noglabāšana) un Klimata likuma VI nodaļu – Pašvaldību un plānošanas reģionu atbildība klimata politikas plānošanā un īstenošanā – un par sabiedrības iespējamo līdzdalību.

(3) Diskusija

Tika norādīts, ka sabiedriskās apspriedes priekšlikumi un iebildumi tiks apstrādāti, kā arī apspriedes protokols tiks publicēts KEM mājaslapā un Klimata likumprojekts tiks virzīts uz atkārtotu starpministriju saskaņošanu. Tika izteikta pateicība par dalībnieku uzmanību un pacietību. **Aiga Grasmane (KEM)** un **Dagnis Dubrovskis (KEM)** aicināja sabiedriskās apspriedes dalībniekus izteikt savus priekšlikumus/komentārus par Klimata likumprojektu.

- **E. Goša (SIA Schwenk Latvija)**, vēlējās izteikt savu viedokli par 45. pantu un CCS (Carbon Capture and Storage). Tika norādīts, ka nozarēm, tādai kā cementa ražošanas nozarei ir grūti izvairīties no procesu emisijām. Tika uzsvērts, ka SIA Schwenk Latvija jau ir izdarījis visu iespējamo, lai samazinātu emisiju apjomu (nomainījuši kurināmo veidu un ieviesuši labākās iespējamās tehnoloģijas). Tika skaidrots, ka no kaļķakmens apdedzināšanas procesa – klinkera ražošanas emisijām ir grūti izvairīties, rodas 2/3 no cementa industrijas radītajām emisijām. Tika skaidrots, ka ir pieņemts, ka sākot no 2041. gada nevarēs izmantot industriālās emisijas degvielas ražošanai, uzsvars tiek likts uz noglabāšanu. Šobrīd tuvākā vieta Latvijai, uz kurieni varētu izvest oglekli ir Norvēģijas krasti – šādā gadījumā tas būtu trīs reizes dārgāk nekā, ja CO₂ tiktu noglabāts Latvijā. Tika uzsvērts, ka iepriekšējā Klimata likuma redakcijā CO₂ noglabāšana tika iekļauta. SIA Schwenk Latvija ir gatavi pētīt šo jautājumu un uzņēmumi ir gatavi iesaistīties pētījumu sponsorēšanā, netiek prasīti līdzekļi. Tālāk tika skaidrots, ka Eiropas Savienības valstis nebūs spējīgas konkurēt ar 3. pasaules valstu lielajiem emitētājiem. Tika lūgts, lai netiktu aizliegts veikt pētījumus par CO₂ noglabāšanu. Tika uzdoti šādi jautājumi: Kuri zinātnieki ir uzrunāti pētījumiem? Vai Schwenk klienti un citu valstu klienti spēs apmaksāt CO₂ izvešanu uz Norvēģiju?

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka iepriekšējā valdības rīcības plānā bija iestrādāta šāda pētījuma veikšana, gatavojās apzināt resursus un vajadzīgo finansējumu. Saistībā ar budžeta līdzekļu pārdali Veselības ministrijai atbilstoši Ministru prezidenta

rezolūcijai, no pētījumiem paredzētas Klimata un enerģētikas ministrijas budžeta programmas iekļautie pētījumi bija jāpārskata, tai skaitā arī pētījums par CCS. Klimata un enerģētikas ministrija ir ieinteresēta sadarboties, ja SIA Schwenk Latvija ir ieinteresēti sniegt savu viedokli un iesaistīties. Ir veiktas sarunas ar LVĢMC par ziņojuma izstrādi par līdz šim Latvijā veiktajiem urbumiem. Klimata un enerģētikas ministrija šajā virzienā šobrīd darbojas. No savas puses esam ieinteresēti valsts attīstībā un klimatneitralitātē.

- **R. Madžulis (Zemgales plānošanas reģions)**, pateicās par izveidojušos sadarbību un likuma izveidi. Dalībnieks uzdeva jautājumus par 48. – 51. pantos iekļauto informāciju. Tika skaidrots, ka vienā no šiem pantiem bija iekļauta informācija, par atbalsta fondu plānošanas reģioniem un pašvaldībām, kuru izveidos starp ministrijām. Tika uzdoti šādi jautājumi: vai šī fonda darbība, uzbūve un organizācija tiks atrunāts Ministru kabineta noteikumos? No dalībnieka puses tika izteikta vēlme, lai šīs lietas būtu veidotas uz sadarbības pamata – tiktu iesaistītas pašvaldības un reģioni. Dalībnieks izteica vēlmi piedalīties minētajās darba grupās, kuras izveidos Klimata un enerģētikas ministrija.

A. Grasmāne (KEM), skaidroja, ka šāds konsultatīvs formāts ir izveidots ar piecām darba grupām. Klimata un enerģētikas ministrija plāno veidot savu konsultatīvo padomi un tiks aicināta sabiedrības līdzdalība.

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka tiks veidoti Ministru kabineta noteikumi, kuros tiks atrunāti noteikumi saistībā ar fonda darbību.

- **B. Baltvilka (Latvijas Dabas fonds)**, piedāvā mainīt 3. pantu uz šādu redakciju: “Likuma mērķis ir nodrošināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un klimatnoturību, lai ne vēlāk kā līdz 2050. gadam sasniegtu klimatneitralitāti, nodrošinot nacionālo klimata mērķu sasniegšanu saskaņā ar Eiropas Savienības un starptautiskajām saistībām, ņemot vērā ekoloģisko, sociālo un ekonomisko ilgtspēju. Likums pamatots par Parīzes nolīguma saistībām saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām un ņemt vērā ES Biotopu un putnu direktīvu mērķus.”

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka pēc būtības tas jau ir iestrādāts esošajā Klimata likuma mērķī, ir uzskaitīta ekoloģiskā, sociālā un ekonomiskā ilgtspējas dimensijas, kuras ir jāņem vērā šajos risinājumos.

B. Baltvilka (Latvijas Dabas fonds), skaidroja, ka tas nav pietiekami. Mērķī ir jāmin šīs saistītās direktīvas.

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka tas ir likuma mērķis, likuma mērķim ir jābūt īsam un konkrētam. Tika skaidrots, ja likumā vēlētos iekļaut minētos likumdošanas aktus, tad būtu jāuzskaita ļoti daudz normatīvie akti, tika uzsvērts, ka tas šajā kontekstā nav lietderīgi. Attiecībā uz dabas aizsardzību un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu šīs prasības nosaka citi normatīvie akti.

B. Baltvilka (Latvijas Dabas fonds), nepiekrīt sniegtajam viedokli, uzskata, ka šajā likumā būtu vajadzīgas konkrētākas atsauces. Atsauce uz ekoloģisko ilgtspējību nav pietiekama, tas dod pārāk plašas interpretācijas iespējas.

- **V. Vītolīņš (Latvijas siltumuzņēmumu asociācija)**, izteica, ka piekrīt SIA Schwenk Latvija teiktajam par CO₂ savākšanu un šīs nozares attīstību, ka tas ir jāsāk darīt tagad,

nevis 2027. gadā. Šobrīd Zviedrijā ir iedarbināts projekts par apmēra 800 tūkst. tonnas CO₂ noglabāšanu Ziemeļjūrā. Ja tiek runāts par industriju, kā cementa, tā tiecās uz nulles emisiju. Ja tiek runāts par centralizēto siltumapgādi un elektrības ražošanu, tad var runāt par negatīvām emisijām, ja enerģija tiek ražota no biomasas, šis CO₂ tiek savākts tā nonākot pie negatīvām emisijām. Dalībnieks vēlējās uzsvērt divus aspektus: Ka ir jāveic pētījumi par CO₂ noglabāšanu un tehnoloģiju izmantošanu Latvijā, dalībnieks ieteica ministrijai sekot līdzi Eiropas tendencēm par CO₂ emisijām, par savākto CO₂ emisiju tirdzniecību; un par lokālo zinātnieku piesaisti izpētes procesiem.

- **A. Dimbiere (Latvijas Darba devēju konfederācija)**, vēlējās izteikt savu viedokli par 1. panta 4.punktu “kurināmais” definīciju, no kuras ir izslēgta kūdra, tika skaidrots, ka protokola lēmumā, kurš nosaka, ka kūdra var tikt izmantota kā kurināmais enerģētiskās krīzes laikā, tika lūgts apsvērt šī punkta redakciju – veidot to neizslēdzot kūdru kā kurināmo.

D. Ozola (Latvijas Kūdras asociācija), skaidroja, ka arī ir norādījusi savu viedokli par kūdras neiekļaušanu definīcijā. Skaidroja, ka esošajā viedokļa apkopojumā ir norādīta jauna definīcijas redakcija, tā atsaucās uz definīciju, kura ir definēta Enerģētikas likumā.

I. Kamarūte (KEM), apstiprināja, ka definīcija ir labota, definīcija ir saskaņota ar Enerģētikas likumā iekļauto definīciju. Tika skaidrots, ka sākotnējā redakcijas versija bija tāda, jo pašlaik Enerģijas nodokļa direktīvā nav iekļauta kūdra un koksnes kurināmais, līdz ar to pagaidām nav iekļauts arī ETS2 tvērumā. Lai norādītu, ka kūdra un biomasas neietilpst ETS2 ietvarā, 13. pantā ir iekļauta vēl viena panta daļa, kas norāda uz sistēmas tvērumu.

- **A. Dimbiere (Latvijas Darba devēju konfederācija)**, komentārs par būvniecības nozari, ir vajadzīgs veidot konkrētāku politiku un vadlīnijas saistībā ar būvniecības nozares dekarbonizāciju, aicinājums veidot atvērtu sarunu Klimata un enerģētikas ministrijai ar Ekonomikas ministriju. Ieteikums uzlabot esošo 44. pantu uz citu redakciju.

R. Kašs (KEM), skaidroja, ka klimatdrošināšana nav attiecināma uz plānošanas dokumentiem, bet uz projektu īstenošanu, runa ir par infrastruktūras projektiem un IVN, IVN ir daļa no klimatdrošināšanas jautājumiem, līdz ar to tas jau tiek ietverts. Tiek skaidrots, ka tas tiks precizēts, jo nav attiecināms uz dokumentiem, bet gan uz projektiem.

A. Grasmane (KEM), informēja, ka Klimata un enerģētikas ministrija pasūtīja pētījumu saistībā ar ēku pielāgošanu. Ir bijušas plašas diskusijas ar nozares atbildīgo ministriju – Ekonomikas ministriju. Būvniecības politika ir citas ministrijas kompetencē, bet arī Klimata un enerģētikas ministrija ir ieinteresēta, lai šis sektors attīstītos klimatneitralitātes virzienā. Tika uzsvērts, ka Klimata un enerģētikas ministrija sadarbosies turpmāk, lai risinātu šo jautājumu.

- **V. Gulbis (Latvijas valsts meži)**, skaidroja, ka nav iebildumi par likuma redakciju. Aicināja pievērst uzmanību uz 6. un 46. pantu. Tajos ir identiski punkti par metodikas izstrādi. Vēlējās vērst uzmanību, ka dati kurus izmanto nacionālajai SEG inventarizācijai ir iegūti izmantojot zinātniskās metodes, šie dati komersantam un pašvaldībām nav pieejami. Jautājumi: Vai ir paredzēts, ka būs tāda metodika, vai būs pieejami dati un tos varēs izmantot visi?

D. Dubrovskis (KEM), informēja, ka šobrīd KEM vadās pēc IPCC vadlīnijām un šajās vadlīnijas ir dažādas līmeņa metodikas. Šobrīd tiek izmantota metodika nacionālo līmeņu aprēķiniem, kura noteikti ir pilnveidojama, un kura būtu izmantojama individuālam komersantam. Nākotnē šiem principiem, emisiju faktoriem, metodikām būtu jābūt ļoti tuvām. 46. pants attiecas uz brīvprātīgo CO₂ piesaisti, tas īsti nav sasaistīts un netiks sasaistīts ar to ziņošanu, ko ziņojam par kopējām emisijām. Tās ir divas dažādas inventarizācijas sistēmas.

V. Gulbis (Latvijas valsts meži), turpināja, ka nav runa par metodiku, bet gan par datiem – tie ir atšķirīgi. Latvijas valsts mežiem nav pieejami tie dati, kas ir pieejami Silvai, tas pats attiecas uz pašvaldībām.

D. Dubrovskis (KEM), šis ir viens no tiem iemesliem kāpēc šobrīd esam uzsākuši un izstrādājuši iepirkumu Valsts pētījuma programmā par *Lēmuma pieņemšanas un atbalsta instrumentiem*, tika uzsvērts, ka viens no darba uzdevumiem ir tieši saistīts ar šo jautājumu.

- **I. Stikāns (Latvijas Biodegvielu un bioenerģijas asociācijas valdes loceklis)**, atbalsta viedokli likumā iekļaut konkrētākus mērķus. Tiek skaidrots, ka biodegvielām būs viens atsevišķs regulējums – Transporta enerģijas likums, kā arī tiek izdota vienota datu bāze par biodegvielu emisiju uzskaiti un ilgtspējas kritērijiem. Jautājumi: Vai tas kaut kādā veidā sasaistīsies ar Klimata likumu? vai šeit tikai tiek runāts par fosilajām emisijām? Vai šis likums attieksies uz biodegvielu un kādā veidā?

H. Rimša (KEM), skaidroja, ka attiecībā uz biodegvielu Klimata likuma ietvarā, tā klimatu pārmaiņu kontekstā un SEG emisiju kontekstā ir nulles CO₂ kurināmais, biodegvielai ir nulle emisijas faktors, līdz ar to biodegvielas izmantošana samazinās SEG emisijas. Apstiprināja, ka ir citi likumi, kuri attiecas uz biodegvielu, Klimata likumā tas ir citā kontekstā. Tie kurināmie vai degviela, kuri atbilst ilgtspējas kritērijiem tiek uzskatīti par nulles CO₂ kurināmo vai degvielu.

I. Kamarūte (KEM), uzsvēra, ka tas pats attieksies uz ETS2, kur biodegviela ir noteikta kā nulles CO₂ degviela, ja tiks izpildīti RED direktīvā noteiktie ilgtspējas kritēriji.

- **I. Ligere (Latvijas Degvielas tirgotāju asociācija)**, vēlējās piebilst, ka gaida atsevišķo diskusiju ar Ministriju par likumprojektu ETS2, attiecībā uz degvielas piegādātājiem. Skaidroja, ka viedoklī norādīja, ka likumprojekts nedot atbildes uz daudz jautājumiem un nav skaidrs kā darbosies likums. Viedokļa pārskatā Ministrija atsaucas uz plānoto regulējumu Ministra kabineta noteikumos, aicinām pie Ministra kabineta noteikumiem sākt strādāt jau tagad paralēli likumprojektam.

A. Grasmane (KEM), šī sanāksme ir plānota novembra sākumā. Apzināties to, ka Ministra kabineta noteikumu izveidei ir jāiet paralēli ar likumprojektu, neskatoties uz to, ka šī regula ir jāievieš 2027. gadā, jo ir noteiktas saistības, kuras operatori ir jāzina jau šobrīd.

- **D. Cīrule (Ārvalstu Investoru padome)**, skaidroja, ka ir grūti iepazīties ar ministrijas plašo domu klāstu, par to visu, kas plānots Ministru kabineta noteikumos, vairākās vadlīnijās un rekomendācijās. Šajā brīdī ir grūti prognozēt kā šis likums darbosies un uz kurām nozarēm tas attieksies. Uzsver to, ka nav zināms kas tiek saskaņots vai

nesaskaņots, un kāds būs gala rezultāts. Ārvalstu investoru padome ir arī sniegusi savu viedokli par CCS. Jautājums: vai šis aizliegums tiks vai netiks dzēsts no likuma?

A. Grasmāne (KEM), skaidroja, ka par šo jau tika diskutēts, pagaidām vēl nav veikta šāda izpēte, lai pieņemtu lēmumu. Tā ir arī diskusija lēmuma pieņemējiem, valstij ir jānodrošina šīs sistēmas funkcionēšana un, lai to veiktu ir vajadzīga izpēte. Netiek aizliegts veikt pētījumus, bet šobrīd nav atļauts noglabāt oglekli zemes dziļēs. Šobrīd šo aizliegumu nevar ņemt ārā no likumprojekta, jo tas šobrīd ir esošais regulējums likumā Par piesārņojumu.

D. Dubrovskis (KEM), likumā tiek noteikts, ka ir aizliegts noglabāt, nevis, ka ir aizliegts pētīt.

- **L. Zuze (Zaļā Brīvība)**, izteica viedokli par likuma mērķa tvērumu, tika izteikts jautājums par to kā dabas svarīgums tiek atrunāts ārpus likuma mērķa. Tika skaidrots, ka ir izdots Eiropas Savienības Klimata akts, kas nosaka, ka dalībvalstīm ir jāņem vērā dažādi aspekti (labklājība, pārticība, dabas vērtību uzlabošana). Dalībnieks skaidro, ka neredz kā tas būtu iekļauts likumā. Jautājumi: vai nevarētu iekļaut papildus principus, kā tieši šie sociālie, vides aspekti tiek ņemti vērā? Kādi ir mērķi šajās dimensijās?

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka likuma mērķī ir definēti sociālie, ekoloģiskie un ekonomiskie faktori.

L. Zuze (Zaļā Brīvība), kā izvēlās, kurus principus atrunāt Klimata likumā un kā izvēlas tos, kurus nedefinē likuma ietvarā? Tiek definēts zaļais budžets, kāpēc nevar definēt citus principus? Piemēram, dabas aizsardzība?

A. Grasmāne (KEM), skaidroja, ka lai izpildītu savas saistības līdz 2030. gadam, būs nepieciešamība ievērot principus, kuri ir saistīti ar mūsu pieejamību veselībai, mobilitātei, sociālajiem pakalpojumiem, u.c. Likuma mērķis nav ietvert visus šos principus, kuri attiecas uz katru nozari un katru no mums. Šie pasākumi ir sadalīti pa nozarēm, katrā nozarē tiek ietverti gan sociālā, gan ekonomiskā, gan ekoloģiskā dimensija.

L. Zuze (Zaļā Brīvība), skaidroja, ja šie principi būtu pašsaprotami, tad nebūtu diskusija par dabas vērtību aizsargāšanu, līdz šim veidojot politiku šie principi ir pazuduši. Jautājums: vai izlasot šos trīs vārdus mērķī būs skaidrs, kas ar to tiek domāts?

D. Dubrovskis (KEM), skaidroja, ka labprāt sagaidītu konkrētu priekšlikumu. Ir vajadzīga atsevišķa saruna par šo tēmu.

- **J. Eisaks (AS Conexus Baltic Grid)**, tika izteikts viedoklis par CO₂ noglabāšanas izpēti. Skaidroja, ka ja tiek aizliegta noglabāšana, nav pamata uzņēmējiem veikt izpēti.

A. Grasmāne (KEM), skaidroja, ka tika veikta diskusija par šo tēmu, izpēte nav aizliegta.

RAKSTISKIE KOMENTĀRI (atbildēti vai pieņemti zināšanai):

- **L. Treimane (Zero Waste Latvija)**, vai ir kādas aplēses par klimata finanšu instrumentu apjomu? Tas būtu ļoti noderīgi, ja jūs spētu sniegt kādu aptuveno summu, apjomu vai citu mērvienību

L. Skrebe (KEM), skaidro, ka attiecībā uz Emisijas kvotu izolēšanas instrumentu ir pieejams informatīvais ziņojums par izsoļu ieņēmumu izmantošanu iepriekšējā gadā, tai skaitā informācija par finansētajiem pasākumiem, par panākto siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu, par to, kādi sasniegumi gūti, nodrošinot pielāgošanos klimata pārmaiņām, kā arī par nodrošināto vides kvalitātes uzlabojumu kopumā.
https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/b070a13e-9d9d-4228-988a-6cf72cb8c064

M. Zaļaiskalna (KEM), skaidro, ka fonda ietvaros pieejamais finansējums ir atkarīgs no emisijas kvotu cenas un emisijas kvotu monetizēšana notiek pakāpeniski, tādēļ precīzu Latvijai pienākošos finansējuma apjomu nav iespējams noteikt lielās neskaidrības dēļ, ko izraisa svārstības emisijas kvotu cenā. Pie vidējās emisijas kvotu cenas 70 - 80 euro, periodā līdz 2030. gadam Latvijai pieejamais finansējums Modernizācijas fonda ietvaros kopsummā varētu veidot apmēram 300 milj. euro.

L. Treimane (Zero Waste Latvija), precizēja uzdoto jautājumu: kāds ir nākotnes prognozes/aplēses attiecībā uz papildu elementu ieviešanu ETS sistēmā?

L. Skrebe (KEM), skaidro, ka ja ar papildu elementu ieviešanu ETS sistēmā tiek domāta esošā ETS tvēruma paplašināšana un "jaunā" ETS izveidošana, tad provizorisks emisijas kvotu izsoļu ieņēmumi "jaunā" ETS ietvarā uz šo brīdi nav nosakāmi informācijas trūkuma dēļ.

- **I. Rove (Latvijas valsts meži)**, (atbildot uz B. Baltvilkas (Latvijas Dabas fonds) viedokli par 3. panta redakcijas maiņu), skaidroja, ka jāprecizē terminoloģija "ņemot vērā vides, sociālo un ekonomisko ilgtspēju...". Skaidroja, ka "Vide" = plašā izpratnē, kas iekļauj CO₂ utt., tajā skaitā minēto ES konsolidēto Putnu un dzīvotņu direktīvu.

KEM, komentārs pieņemts zināšanai.

- **V. Vītoliņš (Latvijas siltumuzņēmumu asociācija)**, komentē, ka zviedri plāno 800 000 t CO₂ noglabāšanu, liekas, Ziemeļjūrā no Stokholmas enerģijas TEC.

KEM, komentārs pieņemts zināšanai.

- **A. Kraukle (Latvijas Samariešu apvienība)**, vai Klimata likums aplūko CO₂ rašanos lauksaimniecībā, pārtikas ražošanas procesā? Šobrīd izskatās, ka nē. Uzsvars tiek likts uz ražošanu un transportu, bet arī pārtikas industrija rada daudz izmešu.

KEM, Klimata likumā netiek iekļauta lauksaimniecība vai pārtikas ražošanas procesi. Šīs nozares ir citu ministriju kompetencē, šo nozaru CO₂ emisiju samazināšanu ir jārisina citu likumu ietvarā.

- **Sabiedriskās apspriedes dalībnieks**, ja likuma mērķim ir jābūt īsam un konkrētam, nav saprotama atsauce uz Parīzes Nolīgumu un UNFCCC konvenciju vispārīgi tieši likuma mērķī. Šis paskaidrojums drīzāk derētu likumprojekta anotācijā.

KEM, komentārs pieņemts zināšanai.

- **Sabiedriskās apspriedes dalībnieks**, (atbildot uz V. Vītoļņa (Latvijas siltumuzņēmumu asociācija) komentāru), attiecībā uz oglekļa pārvaldību rūpniecībā Eiropas Komisija strādā pie stratēģijas, ko plāno publicēt Q1 2024 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13848-Oglekļa-parvaldība-rupniecība-Oglekļa-uztversana-izmantosana-un-uzglabasana_lv

KEM, komentārs pieņemts zināšanai.

- **J. Zuļķis (Latvijas siltumuzņēmumu asociācija)**, aizliegums noglabāt nozīmē, ka investori neveiks izpēti, jo panākt, ka tas aizliegums tiek izņemts ir vairāku gadu darbs. Neviens aizliegums vēlāk netiek izņemts pietiekami ātri, lai investīcijas atmaksātos. Tieši tāpēc ir svarīgi, ka netiek noteikti papildus aizliegumi. Schwenk turklāt nav vienīgais, kurš Latvijā ir ieinteresēts šādās aktivitātēs.

KEM, par CO₂ noglabāšanu tika diskutēts sabiedriskās apspriedes laikā, komentārs pieņemts zināšanai.

(4) Sabiedriskās apspriedes noslēgšana

A. Grasmāne (KEM), pateicas par iesūtītajiem konstruktīvajiem priekšlikumiem, tie tika risināti, lai nonāktu pie labākā risinājuma. Pēc šīs diskusijas tiks pārskatīta likumprojekta redakcija un sagatavots protokols par sabiedriskās apspriedes sanākumi, Klimata un enerģētikas mājaslapā tiks publicēts viedokļu pārskats ar protokolu. Tālāk dalībnieki tiks informēti par to kā virzās likumprojekta redakcija. Pateicās par dalībnieku iesaisti.